

Delprov A – Exempel på textunderlag och uppgift

- Språkpolitik av Olle Josephson
- Sheng förenar och delar Kenya av Louisa Nyström och Peter Hammarbäck
- Varför blir vi rasande när vi möts av dåligt språk? av Jenny Aschenbrenner
- Nu omfamnar vi förortsslang av Henrik Sahl Johansson
- Uppgift 1

Språkpolitik

Multietniskt ungdomsspråk

Än mer politiskt laddad symboldebatt blir det när vi ställs inför en ny tal-språklig praktik i Sverige: rinkebysvenska, miljonsvenska, förortssvenska, shobresvenska, blattesvenska, multietniskt ungdomsspråk – ja, vad ska man säga? Ämnet är så konfliktfyllt att redan valet av benämning signalerar ställnings-tagande. Googling 2017 visar att de i särklass vanligaste beteckningarna är *rinkebysvenska* och *miljonsvenska*. Frekvenssiffror på Google är nu ingen bra vägledning för rätt ordval. *Förortssvenska* är bättre om än inte helt lyckat – också i Farsta, Askim och Täby kan det talas förortssvenska, fast av annat slag.

Om den mer lingvistiska beskrivningen av *multietniskt ungdomsspråk* – som är en språkvetarbenämning – kan ändå de flesta vara någorlunda överens, särskilt efter relativt omfattande forskningsinsatser kring 2010. Det multi-etniska ungdomsspråket är en variant av svenska som ibland talas av främst ungdomar i bostadsområden där många har en flerspråkig bakgrund. Även om det låter lite olika i Botkyrka, Hammarkullen och Rosengård kan gemensamma drag urskiljas: ett uttal där trycket fördelas något jämnare över samtliga betonade stavelser än i standardsvenska och därför kommer att låta ”stötigare”, en jämnare tonkurva i slutet av påståendesatser, några syntaktiska förenklingar och avvikelser samt inte minst ett (slang)ordförråd som hämtas ur stora invandrarspråk: *aina, gitta, guss, keff, len, parra, sho bre* och så vidare. Det är också väl belagt att talare av multietniskt ungdomsspråk bara använder dessa drag ibland, och att flertalet kan tala mycket standardnära när situationen så kräver. Även ungdomar med svenska som modersmål och förstaspråk kan ibland tala multietniskt ungdomsspråk. Det används ofta som en ungdomlig oppositionsmarkör gentemot det etablerade standardtalet. Talarna kan göra bruk av nedsättande grovheter om sig själva för att befästa grupp-gemenskapen i utanförskapet; mekanismen fångas elegant i titeln på Rickard Jonssons doktorsavhandling om några högstadiepojkar, *Blatte betyder kompis* (2007).

Multietniskt ungdomsspråk ska skiljas från inläraarsvenska, fast specifika språkdrag är gemensamma. Många som lärt sig svenska i vuxen ålder säger *sen jag kommer* också i formella talsituationer, därför att de inte har automatiserat svenskans besvärliga ordföljdsregler. Men de säger inte *abou, len* (ungefär *kolla, grabben*). För till exempel en högstadielärare kan det vara ett praktiskt problem att veta om en elev i ett specifikt fall talar inläraarsvenska eller multi-etniskt ungdomsspråk. Men principiellt handlar det om olika språkliga kompetenser.

Så långt beskrivningen, som är relativt okontroversiell. Men värderingarna går isär. I en stor mediedebatt våren 2006 om vad som mestadels kallades blattesvenska framträdde två positioner. Somliga menade att de som använde multietniskt ungdomsspråk satt fast i ett begränsat, torftigt, sexistiskt slang-språk och att de för sin egen skull måste tränas i att tala standardsvenska och

inget annat – den varietet av svenskan som man måste behärska för att göra sig gällande i det svenska samhället. Andra skrev att det multietniska ungdomsspråket (fast de använde hellre benämningarna *förortsslang* och *miljonsvenska*) var kreativt, roligt och lekfullt, visade på nya möjligheter för svenskan och var en viktig del av många ungdomars identitet.

Båda sidor har rätt, i alla fall om man skalar bort mer extrema positioneringar. Det multietniska ungdomsspråket är kreativt och roligt; inte minst är det spännande för en språkforskare att analysera det. Men det räcker inte i livets alla situationer, och det är en av svenskundervisningens viktigaste uppgifter att hjälpa eleverna att erövra den standardsvenska med vilken de kan hävda sig i mer formella sammanhang.

Det är ganska enkelt. Varför blir det ändå ett sådant liv? Tre förklaringar finns. För det första har ungdomsslang, särskilt i storstäder, alltid oroat och upprört, från kväsarnas glansdagar kring sekelskiftet 1900. Det är ju en av slangens viktigaste funktioner: att markera samhörighet i en grupp som står utanför och i opposition mot den rådande ordningen. Slangen blir därför både fruktad och älskad.

För det andra tillkommer i fallet multietniskt ungdomsspråk den mångkulturella dimensionen. Varieteten signalerar inte bara (proletär) ungdom utan också det mångkulturella. Hotet fördubblas. Därför kan man, som en del debattörer 2006, fullkomligt ogrundat koppla ihop modersmålsundervisning och multietniskt ungdomsspråk – det ena skulle leda till det andra.

Och just denna kombination av ungdomligt och internationellt är, för det tredje, nytt och inte helt enkelt att få grepp om. Språkforskarnas begreppsapparat med sociolekter, dialekter, modersmål och andraspråk fångar inte hela komplexiteten i det nya. Pedagogernas traditionella kunskaper om modersmålsundervisning och främmandespråksundervisning är uppenbart otillräckliga. Och det nya bärs upp av folkgrupper med oklar ställning i det svenska samhället; de växer sig starkare samtidigt som de tillhör de mest förtryckta. Att det multietniska ungdomsspråket åtminstone sedan Jonas Hassen Khemiris *Ett öga rött* 2003 etablerat sig som litteraturspråk visar att positionerna flyttats fram.

I detta läge är vi egentligen alla hotade, från svenskprofessorn i medelklassen till den somaliska flickan i Tensta. Vi har ett socialt intresse av att bli de som definierar det nya; därmed kan vi kontrollera det.

Det språkpolitiska receptet för multietniskt ungdomsspråk borde stå klart efter denna genomgång: avdramatisering. Förortssvenskan varken frälser en ungdomsgeneration eller raserar en språkgemenskap. Politiskt är den egentligen en icke-fråga. Först när den laddas med en mängd underförstådda attityder till flerspråkighet och enspråkighet blir den dynamit.

Olle Josephson
Språkpolitik, 2018

Sheng förenar och delar Kenya

”Lämna sheng åt biljettförsäljare på lokalbussar, knarklangare, hopplösa hiphop-artister och dem som hoppat av skolan.”

Så lät det i en krönika i tidningen *The Standard* efter att förläggarnas branschorganisation, Kenya publishers' association, för några år sedan berättade att de skulle börja publicera böcker på sheng. Attityden återspeglar den bild som många kenyaner har av sheng och dess talare: det är ett slumspråk som hör hemma i gettot.

– DANDORA? DANDORA?!! Nej, dit kan vi inte åka. Jag har varit där en gång och då hoppade en galen kvinna in i bilen och försökte ta mina grejer. Varför vill ni dit?

Efter en del övertalning går taxichauffören Samson ändå med på att köra oss till Dandora, ett slumområde i Nairobis utkant med extremt dåligt rykte. Det var nämligen just i Dandora och slumområdet Kibera som sheng uppstod omkring 1970. Då var det – enligt den populära myten – fifflare, knarklangare och annat löst folk som använde språket. Ungdomar i de stora och trångbodda familjerna hittade på nya ord för att kunna prata om sex, alkohol och droger utan att deras föräldrar skulle förstå. I dag ser det annorlunda ut: reklamaffischer skriker ut sina budskap på sheng, gospelsånger skrivs på slumspråket och till och med president Mwai Kibaki har smugit in sheng-ord i sina tal.

HUR GICK DET TILL? Hur kunde slumspråket bli ett maskrosbarn och ta sig ända in i de finaste salongerna? En viktig ledtråd till shengs snabba spridning hittas i Kenyas mångkulturella förflutna. Landet befolkas av en mängd olika folkgrupper med egna språk. De flesta är bantuspråk, nilotiska språk och kushitiska språk.

Bantuspråket swahili, som ursprungligen talades längs Östafrikas kust, var det språk som mötte de

första arabiska handelsmännen, och som de sedermera började använda när de talade med lokalbefolkningen. Under den brittiska kolonisationen av Kenya infördes engelskan som landets officiella språk. Swahili introducerades i parlamentet 1974 av presidenten Jomo Kenyatta.

Eftersom indelningen i folkgrupper fortfarande är viktig är det många kenyaner som inte pratar vare sig engelska eller swahili under uppväxten, utan det språk som talas av deras eget folk. I skolan får de sedan lära sig engelska och swahili. Konsekvensen har blivit att många kenyaner inte behärskar något språk flytande. Det är i detta tomrum som sheng gör entré – en häxbrygd av främst swahili, engelska och olika folkspråk.

För alla de tusentals landsortsbor som årligen flyttar till Nairobi är det betydligt lättare att prata sheng än swahili eller engelska. Mot den bakgrund av konflikter mellan folkgrupper som finns i Kenya anser även vissa språkvetare att sheng kan vara precis vad landet behöver. Motsättningarna mellan grupperna ställdes på sin spets efter presidentvalet 2007. Över tusen personer dödades i kravaller mellan kikuyuer och luoeer.

DICKSON MWANEKI, UNG lingvist från Eldoret i Kenya, har skrivit sin magisteruppsats om sheng och menar att det är just i den enande kraften som språkets största fördel finns.

– Sheng kan få en enormt viktig roll i att ena människorna i Kenya. Sheng är folkets språk, swahili är för svårt, säger han.

SHENG UPPSTOD UR ett behov av att kunna tala om hemligheter. Liksom alla språk har det förändrats i och med att det används i nya sammanhang. Den sheng som talades på 1970-talet är omodern i dag. Den nya

generationen har utvecklat sin egen kod. Dickson Mwaneki berättar om hur han, efter att ha varit borta från Nairobi i ett par år, inte längre hängde med i snacket när han kom tillbaka.

– De gamla orden funkar fortfarande, men de har blivit väldigt omoderna, säger han.

Känsliga ord är av uppenbara skäl de som ändras fortast. Ta till exempel ordet för ”berusad”. Förutom *chew* kan man säga *waka*, som på swahili betyder ”brinna”, eller *fyatu*, som på swahili betyder ”skjuta”. Om en hiphopartist saknar ett ord som rimmar på rätt sätt, så hittar han eller hon på ett.

Dickson Mwaneki berättar att den sheng som talas i Nairobi skiljer sig från den som talas i hans hemstad Eldoret. Språkbruket är så lokalt att det kan skilja sig åt mellan olika yrkesgrupper.

DEN KENYANSKA HIPHOPSCENEN har haft enorm betydelse för spridningen och utvecklingen av sheng. Rapparen Robert ”Rawbar” Matumbai var medlem i den populära gruppen Kalamashaka, som tidigt skrev texter på sheng. Han delar Dickson Mwanekis uppfattning om shengs dynamiska och snabbbrörliga natur:

– Sheng har inga regler och kan inte läras ut i skolan. Vad som betyder något i dag kommer att betyda något helt annat om två år, säger han. De flytande reglerna gör att det är mycket lättare att skriva på sheng. Jag hör ofta rim på gatan som inspirerar mig. Engelskan och swahilin känns inte som våra språk. Hiphopen blir mäktigare på sheng.

Många av shengorden är myntade av just hiphopartister. Det inte särskilt klädsamma smeknamnet på Kenyas huvudstad, Nairobbery, dök upp första gången i en hiphoplåt på sheng, och är nu vedertaget.

MÅNGA I DET kenyanska etablissemang ser en fara med sheng. Språkets enorma spridning påverkar swahilin, menar de. Enligt Clara Momanyi, doktor i swahililitteratur vid Kenyatta university i Nairobi, finns inga vetenskapliga undersökningar om hur många som talar sheng, men majoriteten av landets ungdomar använder det dagligen. Eftersom de unga utgör en så stor del av Kenyas befolkning är hennes gissning att hälften av landets invånare talar sheng.

– Sheng har definitivt en negativ effekt på swahilin, anser Clara Momanyi. Sheng är inte ett eget språk,

utan ett slangspråk som påverkat swahilins ordförråd, morfologi och grammatik negativt. Elever presterar hemskt dåligt i språkämnen på grund av dessa störningar.

Clara Momanyi upplever att studenter till och med har svårt att tala flytande swahili, eftersom sheng påverkar både deras uttal och grammatik. Studenterna blandar omedvetet swahili och sheng, även när de skriver uppsatser och tentor.

– Lärarna har därför en tung uppgift, säger hon.

Louisa Nyström och Peter Hammarbäck
Språktidningen 2011:2

VARFÖR BLIR VI RASANDE NÄR VI MÖTS AV DÅLIGT SPRÅK?

Språk väcker känslor. Starka känslor. Både hos dem som skickar insändare om språkliga fel eller okonventionellt språkbruk och hos dem som blir tillrättavisade. Särskrivningar väcker extra starka reaktioner, att göra fel på ”de” och ”dem” och ”var” och ”vart” är heta ämnen just nu i språkpolisernas forum på sociala medier. När det kommer till talspråk är utfyllnadsuttryck som ”liksom” ett stort irritationsmoment.

– Det finns de som skickar in listor till mig där de räknat exakt hur många gånger någon sagt ”liksom” eller ”va” i en radiointervju. Det är väl ändå ett lite märkligt beteende? säger Lars-Gunnar Andersson, språkvetare och professor i modern svenska vid Göteborgs universitet.

Varför vill så många påpeka när någon säger eller skriver fel? Är det en vilja att trycka till de slarviga och okunniga och underminera deras kommunikationsförsök?

Eller handlar det i stället om att värna om kommunikationen och språkets nyanser, den mångfald av tankar, intryck och förnimmelse som språket kan förmedla så länge det förblir rikt och gemensamt? Handlar det om grammatik eller om politik?

Både och, menar Lena Lind Palicki, språkvårdare på Språkrådet.

– När människor rasar mot pronomenet ”hen” handlar det ofta om att de är skeptiska till feminismen och till uppluckringen av könsrollerna, det finns egentligen inget språkligt att invända mot det ordet. När de i stället är arga över att andra inte kan skilja på ”var” och ”vart” är det snarare en irritation över att denna kunskap, som de ägnat mycket tid åt att tillskansa sig, inte längre har något värde, säger hon.

Vreden mot språkfel handlar om förändringar. Lars-Gunnar Andersson, som har svarat på många språkfrågor i sitt yrkesliv i radions program ”Språket” och i sin

språkspalt i Göteborgs-Posten, berättar att nästan alla människor reagerar negativt på språkliga nyheter. Ofta med en önskan att någon auktoritet ska ingripa och ställa saker till rätta.

– En vanlig åsikt är att Svenska Akademien borde sätta stopp för ett språkbruk eller att skolan ska agera och se till att de unga lär sig rätt språk, säger han.

Men språkliga nyheter är inte alltid så nya som folk tror. Lars-Gunnar Andersson har ett sätt att försöka mildra språkkritikernas indignation med lite torra fakta ur språkhistorien. Ett typexempel är när någon skriver till honom i vredesmod över sammanblandningen av ”han” och ”honom” och Lars-Gunnar Andersson svarar: ”Visst blir man lite mildare till sinnes om man vet att ’han’ är en gammal fornsvensk ackusativform?”

Men alla blir inte mildare till sinnet. Engagemanget i det korrekta svenska språket är enormt. Synen på språket har gått från att vara funktionellt till att bli kulturellt laddat. Det menar forskaren Tommaso Milani som disputerade vid Stockholms universitet med avhandlingen ”Debating Swedish”, som handlar om att åsikter om svenskans status och att värdet av en korrekt svenska vuxit sig starkare från 1990-talets mitt och framåt. Detta parallellt med att EU-inträdet och en ökad invandring har gjort Sverige mer språkligt heterogent.

– Genom att tala om språk talar människor om sina egna identiteter och konstruerar specifika gränser gentemot ”de andra”. Det är särskilt tydligt i diskussioner om ungdomsspråk i flerspråkiga storstadsförorter, där standardsvenska blir en symbol för svenskhet medan ungdomsspråket symboliserar ”invandrarskap” – trots att många av dem som talar så är födda i Sverige och egentligen inte är invandrare, menar Tommaso Milani.

Ett problem som uppstår i dag är att det finns så pass många fler olika sorters språk som tar plats i offentligheten. Nästan alla vuxna människor kan uttrycka sig skriftligt på offentliga arenor som sociala medier, samtidigt som kontrollinstanserna i form av korrekturläsare försvunnit från tidningarna. Det gör att det är så mycket svårare för någon som försöker erövra språket att förstå vilket språk som anses etablerat och ”fint”.

– På så sätt blir det mer elitistiskt eftersom var och en måste ha förmågan att sortera i den djungeln, säger Lena Lind Palicki.

Demokratiseringen leder till en ny elitism, när gamla auktoriteter undergrävs uppstår ett tomrum där den med mest kulturellt kapital har en uppenbar fördel.

Skådespelaren Can Demirtas som just nu gör succé i den svenska dramakomedin ”Måste gitt” har funderat en hel del på detta med att tala ”rätt” sorts svenska. Han är en av dem som Tommaso Milani skriver om, som värderats utifrån sin dialekt från invandrartäta förorten Rinkeby och som lärde sig prata standard-språket för att kunna få jobb som säljare inne i stan. Nu har han flyttat till Aspudden för att hans egna barn ska växa upp med en perfekt svenska.

– De ska aldrig komma hem och säga att de inte fick ett jobb för att de inte pratar tillräckligt bra svenska. Språket är allt, säger han.

Can Demirtas tror att det kan vara lättare att gå på språket än att visa sig öppet rasistisk.

– Det handlar om rädsla. Se bara på Sébastien Boudet, den där franske bagaren som är med i TV4:s ”Nyhetsmorgon” – han bryter så att det knappt går att förstå vad han säger, men det anses bara charmigt eftersom han är europé. Om han hade brutit på arabiska hade det aldrig gått.

Operaregissören och dramaturgen Stefan Johansson tillhör dem som gärna påpekar språkliga fel som han uppfattar på radio och tv eller läser i tidningar. Hans inlägg om språk på Facebook kommenteras ofta av många likasinnade tänkande, skrivande vänner, alla lika indignerade. Någon gång har han skrivit om mig, att jag sa fel i radions ”Kulturnytt”, det gjorde mig lite ledsen. Jag ringer upp honom för att fråga varför han

vill berätta när någon uttryckt sig felaktigt. För att han vill vara pedagogisk och folkbildande kring språk, säger han, och hellre sparka uppåt än neråt.

– De jag går på är ofta samtidigt exkluderande, ja, nedlåtande i ordval, tonfall. Det är det – i kombination med en anad okunnighet eller tydlig pretention – som verkligen drar igång mig. Inte någon felaktig preposition. Att dela ett begripligt språk är däremot att bjuda in till en fest, säger han.

Stefan Johansson menar att det finns en risk med att stänga in sig i sin grupps språk. Oavsett om den gruppen är en ung subkultur, en privilegierad elit eller en utanförskapsidentitet kan de små gruppernas språk skapa splittring och missförstånd och öka klyftorna mellan människor. Därför vill han att alla ska lära sig samma svenska språk och att det språket ska ha tydliga regler som alla kan förhålla sig till.

Jenny Aschenbrenner
Svenska Dagbladet 2017-01-22

NU OMFAMNAR VI FÖRORTSSLANG

För ett decennium sedan anklagades de som talade förortsslang för att vara mer sexistiska eller homofobiska än andra unga. I dag har samhället omfamnat detta språk – även om det fortfarande ses som något exotiskt och spännande.

Våren 2006 rasade en indignerad debatt på kultursidorna. Ebba Witt-Brattström, då professor i litteraturvetenskap vid Södertörns högskola, kritiserade regeringen för att vara rasistisk i sin satsning på hemspråksundervisning och förordade i stället förstärkt svenskundervisning. ”Regeringen signalerar till våra nya svenskar att det räcker om de lär sig lite lagom blattesvenska så att de kan slå upp ett stånd och sälja bananer i Rosengård”, sade hon i SVT24.

Den efterföljande diskussionen kom dels att handla om hemspråksundervisningens betydelse för inläring, dels om ”blattesvenskans” förment misogynia vokabulär. Åsa Mattsson, dåvarande chefredaktör för SalongK, läste Ulla-Britt Kotsinas och Dogge Doggelitos bok ”Förortsslang” och hittade uttryck som hon ansåg var sexistiska.

Dryga tio år senare konstaterar Rickard Jonsson, lektor i barn- och ungdomsvetenskap vid Stockholms universitet, hur illa debatten om ”blattesvenskan” har åldrats. Han började skriva akademiskt i samband med att debatten blossade upp och ser det som ett exempel på där språket får agera måltavla när man egentligen vill angripa talaren.

– Det är ofta problematiskt när vuxna som inte pratar språket försöker definiera det. ”Blattesvenska” var ett sådant ord som fylldes med flera moraliserande

omdömen utan att man följde de unga. Så tror jag inte man skulle kunna prata på kultursidorna i dag. Men då var det fritt fram att prata väldigt nedsättande om det här språket, säger han.

Nu har man på ett annat sätt omfamnat förortsspråket, samtidigt som det finns någonting spännande och exotiskt i förhållningssättet.

– När jag analyserade den debatten var min slutsats att det är omöjligt att prata nedsättande om ungdomar med invandrarbakgrund i det offentliga Sverige om man inte tar aktiv ställning för någon främlingsfientlig agenda, men att det faktiskt går att prata om samma sak om man förlägger det till språket. Så man kunde beskriva användare av ”blattesvenskan” eller ”Rinkebysvenskan” som mer sexistiska eller homofobiska än andra unga.

Rickard Jonssons pågående forskningsprojekt, ”Förortsslang och det åtråvärda svenska”, ställer frågor om vad som anses vara ”bra svenska” och hur språkanvändning bidrar till att skapa bilden av svensk kontra icke svensk. I ett par års tid har han följt en grupp framgångsrika elever vid en gymnasieskola med hög prestige, där det finns en tydlig bild av hur man ska tala för att anses svensk.

– Min forskning visar väldigt tydligt att situationen spelar stor roll för de här eleverna, om man hänger med vänner eller ska försöka få bra betyg. Det är ett språkbruk som ofta handlar om att bygga identitet inför sig själv och andra. Man kan växla mellan olika stilar beroende på om man träffar vänner eller möter vuxna. Oftare får jag slangen i mer informella sammanhang.

Hans ingångsvinkel – att studera högpresterande elever – är i sig ett försök att motverka en stereotypisering av vem som talar typisk förortssvenska.

– Vi som forskar i det här fältet åker ofta till flerspråkiga miljonprogramsområden. Det är där vi förväntas vara. Men då finns det också en risk att vi återskapar en idé om att det är personer som inte klarar sig speciellt bra i skolan eller befinner sig i opposition mot vuxenvärlden som använder slangspråk. Jag ville visa att också studieambitiösa elever använder ett sådant språk, säger han.

I din doktorsavhandling undersökte du skolor med mindre hög prestige. Ser du någon skillnad i språkbruket?

– En skillnad är att man i högre grad känner till att det finns en hierarki i innerstaden, och att man försöker undvika att hamna på fel sida av den gränsen. Många av de studieambitiösa använder sig av samma språkbruk som i andra områden, men de är i högre grad måna om att förklara för mig som forskare att de skiljer på slangen och klassrumssamtal.

Vilka språk, förutom svenskan, påverkar dagens ungdomar? Många ord har sin bakgrund i turkiskan, kurdiskan och farsi, säger Rickard Jonsson, men kanske framför allt är det engelskan som, liksom i många andra sammanhang, plockas upp.

– Jag ser hur de ungdomar jag följer kollar på Youtube-kanaler, där man använder ord på skämt, vilka sedan plockas upp i skolan och blir någonting man driver med. Man influeras inte längre bara av människor omkring en, utan mycket mer av sociala medier. Orden byts också ut i högre takt. Jag har hållit på med det här fältet i tio år, och i min senaste studie var det flera ord som jag inte kände igen.

Han tycker att diskussionen om förortsspråk har förändrats sedan debatten om ”blattesvenskan”. Den har gått från ”nedsättande till underhållande”, säger han, och tar som exempel olika typer av slanglexikon [...].

– Nu har man på ett annat sätt omfamnat förortsspråket, samtidigt som det finns någonting spännande och exotiskt i förhållningssättet. Det underhåller en svensk vit publik som, trots att man omfamnar förortsslangen också återskapar talaren som en exotisk figur.

Det är också en bild av hur språk och individ skapas gemensamt. Hur misstänksamhet kan vändas till ett förhöjande av de ”andras” språk.

– Det är lite som när Jonas Hassen Khemiri skrev ”Ett öga rött”. Kritikerna blev överlyckliga över att det äntligen kom en bok på äkta Rinkebysvenska, men det fanns någonting kolonialt i den lyckan. Hassen Khemiri har ju senare sagt att hans roman inte är en exakt kopia på hur det pratas bland unga, men det var uppenbart att det fanns en längtan efter att höra ett sådant autentiskt språk, säger Rickard Jonsson.

Henrik Sahl Johansson
Svenska Dagbladet 2017-02-10

Delprov A – Exempel på provuppgift

Instruktion

Du har just börjat läsa på universitetet. Den första uppgiften din lärare ger dig är att skriva ett pm på temat *språklig variation*. Uppgiften innebär att du med utgångspunkt i en given frågeställning ska sammanställa fakta och åsikter från olika källor samt dra slutsatser utifrån dessa. Dina kurskamrater ska läsa ditt pm för att få information och idéer om temat, och din lärare kommer att bedöma det.

Ett pm är i det här sammanhanget en sammanhängande utredande text med en inledande problemformulering, en utredning och en avslutning i form av slutsatser eller en jämförelse. Rekommenderat omfång på din text är 600–800 ord.

Välj en av följande uppgifter. Använd minst två av texterna i texthäftet och ange källorna i ditt pm.

Uppgift 1

Multietniska ungdomsspråk uppstår ofta i storstäder och får sedan stor spridning, inte bara bland ungdomar. Det betyder dock inte att dessa ungdomsspråk är allmänt accepterade i samhället. Vissa människor är nämligen kritiska till de nya språkbruken och för fram argument mot dem. Varför är multietniska ungdomsspråk så populära och samtidigt så kritiserade?

Presentera frågeställningen. **Beskriv** utifrån texthäftet olika perspektiv på multietniska ungdomsspråk. **Dra slutsatser** om varför multietniska ungdomsspråk är så populära och samtidigt så kritiserade. Slutsatserna ska vara baserade på din beskrivning.

Rubrik: **Multietniska ungdomsspråk – populära och kritiserade**